

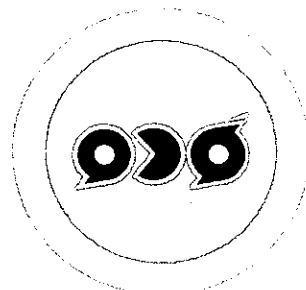
**نقش مشارکت و شوراها
در نظام آموزشی و تربیتی مدارس**

تألیف:

عباس ایپچیان مقدم

سرشناسه	: ایپچیان مقدم، عباس، ۱۳۲۷-
عنوان و نام پدیدآور	: نقش مشارکت و شوراهای در نظام آموزشی و تربیتی مدارس/تالیف عباس ایپچیان مقدم
مشخصات نشر	: کرج: گردوی دانش، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۶ ص.
شابک	: 978-600-7277-10-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۶.
موضوع	: آموزش و پرورش -- ایران -- مشارکت والدین
موضوع	: شوراهای آموزش و پرورش -- ایران
موضوع	: مدرسه‌ها -- ایران -- مدیریت و سازماندهی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ۷۷۸۶الف/۵/۴۸ LB۱۰۴۸
رده بندی ویبی	: ۳۷۱/۱۹۲۰۹۵۵
شماره ثبت کتابخانه ملی	: ۳۴۸۰۶۳۷

ناشر: انتشارات گردوی دانش
 مدیر مسئول: سیدرضا چایچی ضرابی
 عنوان کتاب: نقش مشارکت و شوراهای در نظام آموزشی و تربیتی مدارس
 مؤلف: ایپچیان مقدم
 ویراسته: صفوی
 حروفچینی: الهه یار
 مدیر فنی و ناظر چاپ: اسماعیل نوری
 لیتوگرافی، چاپ و صحافی: خجستگان
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳
 شابک: ۷۲۷۷-۱۰-۲-۸۶۰۰-۱
 تیراژ: ۵۰۰ جلد
 قیمت: ۱۲۵۰۰ تومان
 نشانی: کرج-سه راه رجایی شهر-ضلع شمالی یا
 ساختمان ققنوس
 تلفکس: ۰۲۶-۳۴۴۵۱۵۰۳-۵ و ۰۲۶-۳۴۴۵۶۸۱۰
 پایگاه اینترنتی: www.gdbook.ir
 پست الکترونیکی: info@gdbook.ir

www.gdbook.ir
info@gdbook.ir

کلیه ی حقوق این کتاب برای انتشارات گردوی دانش محفوظ است.

هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و نشر تمام یا بخشی از این اثر را به صورت اعم از فوکیبی
 چاپ کتاب و جزوه و حتی برداشت به صورت دست بوسی ندارد و متخلفین به موجب سند ۵ از ماده ی
 ۲ قانون حمایت از ناشرین مجازات سبکدستی قرار می گیرند.

○ تقدیر و تشکر

سپاس بی پایان بر خدای رحمان و یزدان که اینجانب را در تالیف این موضوع یاری نمود و توفیق خدمت در عرصه علم و تربیت بر این حقیر ارزانی داشت به شکرانه الطاف الهی و به استناد آیه (من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق) بر خود فرض می دانم از تمام عزیزانی که مرا در تالیف این اثر یاری فرمودند تشکر نمایم و سلامت، سعادت و موفقیت کلیه دست اندرکاران در عرصه تعلیم و تربیت را از خداوند متعال خواستارم.

تقدیم به

راست قامتان عرصه علم و دانش که با سوختن خود نور و روشنایی را برای نجات و رستگاری بشر ارزانی می دارند

تقدیم به مادر، همسر و یگانه دخترم

عنوان	صفحه
- مقدمه	۶
- اهمیت مساله	۷
- مشارکت	۹
- مبانی مشارکت از دیدگاه اسلام	۱۲
- مشارکت و انواع آن	۱۴
- مدیریت مشارکتی	۱۶
- اجزای کلیدی برای اجرای مشارکت	۱۷
- آثار مثبت مشارکت	۱۸
- پیش نیازهای مشارکت	۱۹
- دستیابی به برتری و موفقیت از طریق مدیریت مشارکتی	۲۹
- مدیریت مشارکت جو	۳۵
- مدیریت مدارس و مشارکت جویی	۳۹
- ویژگیهای کارگروههای مشارکت در مدرسه	۴۶
- دلایل نیاز به مشارکت در مدرسه	۴۸
- آسیب شناسی مدیریت مشارکت جو	۵۰
- مشارکت در قانون	۵۴
- شورای آموزش و پرورش	۵۵
- قانون تشکیل شورای آموزش و پرورش	۵۸

۷۲.....	- شوراها و نظام آموزشی.....
۷۵.....	- مشارکت در نظام آموزش و پرورش.....
۸۱.....	- نقش مشارکت همگانی در ارتقای مستمر کیفیت آموزشی مدرسه.....
۸۲.....	- موانع مشارکت مدرسه.....
۸۴.....	- شورای مدرسه.....
۸۷.....	- انجمن اولیا و مربیان.....
۱۰۳.....	- شورای معلمان.....
۱۱۸.....	- شورای دانش آموزان.....
۱۳۰.....	- مدرسه و ویژگیهای آن از نظر جان دیویی.....
۱۳۲.....	- مدرسه و خانه.....
۱۳۶.....	- ضرورت ارتباط مدرسه و خانه.....
۱۳۷.....	- جایگاه خانواده در رشد علمی و تربیتی دانش آموزان.....
۱۴۰.....	- راهکارهای افزایش ارتباط بین خانه و مدرسه (ویژه مدیران).....
۱۴۳.....	- فواید ارتباط و مشارکت والدین با مدرس.....
۱۵۱.....	- ضرورت مشارکت والدین در کیفیت بخشی آموزشی و تربیتی دانش آموزان.....
۱۵۴.....	- راهکارهایی برای جذب مشارکت اولیاء.....
۱۶۳.....	- موانع و علل عدم مشارکت اولیا در امور مدرسه.....
۱۷۵.....	- منابع.....

مشارکت های مردمی، تجلی عشق و درک مردم از تعلیم و تربیت و اهمیت والای آن در جهان معاصر و تمدن کنونی به شمار می آید. عشق و علاقه به آموزش و پرورش کودکان، نوجوانان و جوانان زیباترین و بهترین زمینه های مشارکت مردم در امر تعلیم و تربیت را فراهم آورده است.

امروزه توسعه و رشد سریع و پیچیده و روزافزون صنعتی و فرهنگی، ضرورت بقاء و توسعه اجتماعی و وابستگی بنیانی آن به مدرسه از یک سو و وابستگی مدرسه به اجتماع و خانواده برای تحقق اهداف و انجام رسالتش از سوی دیگر، باقی ماندن مدرسه در یک حالت بسته و غیر پویا را غیر ممکن و ارتباط مشارکت و همکاری اجتماع و اولیاء دانش آموزان را با مدرسه ضروری و غیر قابل اغماض ساخته است. آنچه امروزه انجام مشارکت را در یک جامعه با معنی می سازد اراده و خواست مردم در انجامش می باشد و زمانی این امر تحقق می یابد که عناصر آگاهی مشارکت و تضمین نحوه مشارکت مورد توجه قرار گیرد و اگر انسانها از نحوه مشارکت و نیاز به آن اطمینان حاصل نمایند قطعا در آن شرکت خواهند کرد. در برنامه دوم توسعه، بحث مشارکت در آموزش و پرورش به صورت ساختاری دیده شده و بعد از آن معامن توسعه ی مشارکت های مردمی در وزارت آموزش و پرورش برای تحقق مشارکت در آموزش و پرورش تاسیس شد چون آموزش و پرورش امری ملی و یک نهاد اجتماعی است و در جامعه نقش مهمی ایفا می کند احتیاج به عزم و تلاش ملی دارد و این تلاش نیازمند به مشارکت نهادها و سازمانها و مردم می باشد چرا که تعلیم و تربیت مناسب برای کودکان و نوجوانان همواره مورد علاقه و توجه خانواده ها و اولیاء بوده است. در گذشته بیشتر مسئولیت تعلیم و تربیت فرزندان و آموزشهای حرامی به آنان بر عهده اولیاء نهاده شده بود اما در سده های اخیر دولتها بر این امر دخالت نموده و امور آموزش و پرورش یکی از وظایف مهم آنها محسوب می شود اما آیا این بدین معنی است که خانواده ها را دیگر نهادها نباید در آموزش و پرورش جامعه نقش داشته باشند؟ باید به این امر توجه داشت که نه تنها آغازین دگرگونی فکر و اندیشه و تربیت انسان از خانواده نشأت گرفته و محیط خانواده اولین و بادوام ترین عاملی است که در رشد و شخصیت آنان تاثیر می گذارد پس در صورتی می توان به تعلیم و تربیت صحیح کودکان و نوجوانان در مراحل زندگی خود پرداخت که خانواده و مدرسه به صورت دو نهاد در کنار هم رسالت تربیت و به کمال رساندن فرزندان جامعه را بر عهده بگیرند.

اهمیت و ضرورت مساله

نظام آموزش و پرورش به دلیل پیچیدگی و گستردگی بیش از هر سازمانی نیازمند همکاری اولیاء در روندهای تعلیم و تربیت است چرا که از دیر باز بحث و مسئله مشارکت والدین در زمینه مسایل آموزشی و تربیتی فرزندان خود مسئله ای مهم و بحث انگیز بوده است که در خانواده‌ها مورد توجه و بحث قرار گرفته است ولی به دلیل اینکه اصل و ماهیت آن برای والدین دانش‌آموزان روشن نگردیده است لذا والدین به شکل مطلوب از آن استقبال نمی‌کنند و در جلسات انجمن اولیاء و مربیان که از سوی مدرسه دعوت می‌شوند با علاقه و انگیزه شرکت نمی‌نمایند به طوریکه در بررسی وضعیت آموزشی و تربیتی ناحیه پنج، نتایج نشان می‌دهد میزان مشارکت اولیاء در فرایندهای آموزش و پرورش فرزندان خود ضعیف می‌باشد و انگیزه لازم برای شرکت در جلسات اولیاء وجود ندارد و در این زمینه نگرش اولیاء مثبت نمی‌باشد. در حقیقت می‌توان گفت در یک جامعه میزان مشارکت اولیاء در فرایندهای آموزشی و تربیتی فرزندان نشان دهنده فرهنگ بالای اولیاء و مربیان آن جامعه می‌باشد که باعث رفع بیشتر مشکلات پر پیچ و خم مدرسه می‌گردد.

از آنجا که مدارس در زمانهای خاص به عنوان بانهای بحرانی از والدین دعوت به عمل می‌آورد و توجیه مسایل و مشکلات آموزش و لزوم همکاری برای رفع آنها در جهت بهبود وضعیت یادگیری دانش‌آموزان برای والدین به صورت واضح و کامل صورت نمی‌گیرد لذا روابط بین مدرسه و والدین اغلب تصنعی است اما اگر مدرسه بتواند به برنامه‌ریزی و تدابیر صحیح باور و نگرش مثبتی در والدین ایجاد کند و همکاری آنان را در امور آموزشی و تربیتی جلب نماید روابط میان مدرسه و والدین مستحکم و مفید خواهد بود چرا که والدین پلی ارتباطی بین خانه و مدرسه محسوب می‌شوند که در صورت تعامل متقابل خانه و مدرسه، چرخه یادگیری و تربیتی دانش‌آموز تکمیل خواهد شد لذا مدیر مدرسه می‌بایست تلاش نماید با ترغیب معلمان آنان را آگاه سازد که دامنه فعالیت‌های آموزشی خودشان را به خارج از مدرسه توسعه دهند تا از این طریق همکاری افراد خارج از مدرسه را نیز جلب نمایند. برای این کار باید قابلیت مدیریتی مدیران و معلمان افزایش یابد تا آنها بتوانند برای جلب همکاری خانواده‌ها برنامه‌ریزی کنند و بین مدرسه خانه و جامعه ارتباط تنگاتنگ ایجاد شود بدین منظور می‌بایست به یافتن روشهای موثر برای ایجاد نگرش مثبت در اولیاء دانش‌آموزان جهت مشارکت در فرایندهای آموزشی و تربیتی فرزندان خود، پرداخت.

نظام آموزشی در راستای تحقق اهداف جامعه و رفع نیازهای آن شکل گرفته است فلذا موفقیت آن مستلزم برخورداری از حمایت همه جانبه جامعه و خانواده می‌باشد بنابراین برقراری روابط موثر بین

مدرسه و خانواده که به عنوان عضو کوچک یک جامعه است امری طبیعی و اجتناب‌ناپذیر بوده و در سرنوشت تحصیلی و تربیتی دانش‌آموزان نقش اساسی دارد از آنجائیکه تفکر جمعی اساس پیشرفت و توسعه هر جامعه انسانی است در آموزش و پرورش نیز همکاری و مشارکت خانه و مدرسه و نگرش مثبت اولیاء برای این مشارکت از اهمیت بیشتری ضرورت پیدا می‌کند.

تحقیقات نشان می‌دهد اگر خانواده‌ها درگیر و علاقمند به مسائل تحصیلی فرزندان خود گردند و در آنها نگرش مثبت برای مشارکت در امر تحصیلی و تربیتی فرزندان خود پدید آید آنها نیز با ذوق و شوق بیشتری تحصیل خواهند کرد. این در حالی است که متأسفانه در بسیاری از موارد بین مدرسه و اجتماع و بالاخص خانواده دانش‌آموزان فاصله و شکاف بسیاری وجود دارد و میل و رغبت کافی در اولیاء برای مشارکت در امورات تحصیلی و تربیتی فرزندان خود وجود ندارد که باعث تناقض و بی‌ثمری اقدامات یکدیگر می‌شوند که می‌توان امیدوار بود با ارائه راهکارها و روشهایی برای این امر مثبت در اولیای دانش‌آموزان برای مشارکت در فرایندهای آموزشی و تربیتی فرزندان خود بین کافی بر طرف شود لذا توجه به عوامل بازدارنده مشارکت و شناسایی شیوه‌های موثر در ترغیب و ایجاد نگرش مثبت اولیاء به امر مشارکت می‌تواند هم مدیران و هم مسئولات را در یافتن روشهای کاربردی برای توسعه مشارکت اولیاء یاری دهد و هم والدین را به سرنوشت تحصیلی و تربیتی فرزندان خود حساس‌تر سازد.